

- Dovina:** Forsi biex ma jaqsamleqx qalbek, Sinjura Karolin.
Karolina: Lili ma jaqsamli qalbi xejn, ghax la mmorru banda u lanqas oħra. Nibqghu hawn il-belt u ma tgħaddi ta' hadd. (*Jidħol bi xtieli tas-siġar f'idu*). Sinjura, jiena wasalt.
Ġamri: Dawk x'inhuma li għandek f'idek?
Karolina: Dawk xtieli tas-siġar biex inhawwilhom. Ġibthom mill-Ġonna ta' Sant'Anton.
Ġamri: Fejn se thawwilhom?
Karolina: Is-sinjur kien qalli biex inhawwilhom fil-ġnien hawnhekk.
Ġamri: Imma issa qalli li jrid ihawwilhom f'xi ġnien ieħor... ta' dar oħra.
Karolina: Thawwel xejn f'ġonna ta' djar oħra... Il-ġnien ta' din id-dar biżżejjed għalina... m'għandniex bżonn ta' ġonna oħra. Fejn mort iżjed?
Ġamri: Għaddejt fil-villa tal-Baruni biex nara jekk is-siġar tal-ġnien għandhomx bżonn ta' żabra. Irrid ngħid lis-sinjur li kellhom bżonn ta' żabra... imma milli jidher reġa' bdielu li jiżborhom... Lis-sinjur hallejtu hawn isfel jitkellem ma' sinjur.

(*Jissokta*)

LIL DUN KARM (L-ġhada ta' Mewtu)

Ta' JOE MEJLAK

Indhext, skantajt, meta jien smajt li inti,
Maħbub Dun Karm, Poeta Nazzjonali,
Hallejtna. U bkejt it-telfa kiefra tiegħek,
U qalbi mtliet b'hemm kbir, tigrib u għali.

Malta ħassitha t-telfa kiefra tiegħek,
U dmugh li jaħraq ġelben ma' haddejja
Għax kienet taf xi jsarraf lil min tilfet,
Għalhekk xarrbet imdejja ħbub għajnejha.

Int kont, għadek, u tibqa' ġewwa qalbna
Maħbub poeta; xejn le ma jnessina
Kemmi l-għaraq ta' hidmitek xarrab ġbinek
Sabiex xogħlijiet kbar tagħraf tagħtina.

Ta' dan aħna nħallsuk poeta tagħna,
Għax għalkemm int hallejtna, tibqa' magħna!

FEJN WASLET IL-LETTERATURA MALTIJA

Ta' GEORGE STEVENS

Huwa fatt li l-lum il-Malti ħa l-post li jixraq fuq fost is-soċjetà u l-poplu tagħna, ħaġa li biha għandna nkunu soddisfatti u li tagħmilna ġieħ bħala nazzjon. It-twelid u l-iżvilupp tal-Għaqda tal-Kittieba tal-Malti u, bl-inizjativa u t-tħabrik tagħha, l-għarfien uffiċjali ta' l-sien art twelidna, taw skop aktar u spirtu ġdid għall-kitba letterarja bil-Malti li, min-nisel tal-Għaqda msemmija 'l hawn, baqgħet dejjem tixxettel u tistagħna. Il-lum, il-letteratura Maltija stabbiliet ruħha bħala letteratura li ma tagħmilx għajb lil-letteratura ta' pajjiżi oħra kulturali. Meta tqis kemm hu qasir iż-żmien mindu l-Malti ġie magħruf uffiċjalment u ċ-ċokon tan-nazzjon tagħna, tasal biex tgħid li l-letteratura tagħna warrdet malajr u kattret frott bnin aktar milli kien mistenni. Iżda ħalli nieqfu ftit u nagħtu daqsxejn daqqa t'għajn lura. Naraw x'għad jonqos u x'jistax jsir. Ngħidu aħna, nistgħu nammettu li l-lum il-qagħda tal-letteratura hija ta' soddisfazzjoni għal kolloxx? Nistgħu ngħidu li m'għandniex vojt kbir? Fi kliem ieħor nistgħu ngħidu li mxejna biżżejjed fl-oqsma kollha tal-kitba bil-Malti?

Jien ma naħsibx. Il-fehma tiegħi hi li għandna nuqqas ta' proporzjon, anzi fejn imxejna wisq u fejn bqajna lura kważi żżejjed. Nara li mxejna ħafna f'dik li hi poezija—għandna għadd sabiħ ta' xogħlijiet ta' valur kbir letterarju, ħaġa li għandna tabilhaqq għalfejn inkunu mkabbrin biha, ħaġa li tixhed tajjeb il-hila tal-poeti tagħna. Dan huwa forsi r-riżultat ta' l-influenza kbira, biex ngħid hekk manjetika, tal-poeta nazzjonali tagħna Dun Karm li nebbah u hegġeġ għadd ġmielu ta' kittieba għall-vers Malti. Fil-proża, imma, b'mod speċjali f'ċerti ferġat, il-għadd ta' xogħlijiet letterarji huma ferm inqas. Nieħdu l-essay, bħala eżempju. Kemmi il ktieb għandna bil-Malti ta' l-essays? Waħdjet. Kemmi għandna kittieba ta' l-essay ta' livell għoli biżżejjed? Tgħoddhom fuq subgħajk. Dan huwa fatt li ma jistax jidher hadd. Xogħlijiet ta' essays għad għandna ftit u hemm bżonn inhegġu l-kittieba biex jippruvaw hilitom f'din il-ferġa moderna tal-letteratura ħalli jimtela vojt kbir li ilu jeżisti ħafna. Jeħtieġ ikollna essays fuq sugġetti varji u li jolqtu l-ħajja ta' kuljum, essays fuq il-problemi tagħna, ukoll essays umoristiċi u semi-umoristiċi. Għandna b'mod speċjali nħajru lill-kittieba zghazagh biex jesploraw u jizviluppaw aktar din il-linja.

Nuqqas, jew aħjar vojt ieħor fil-letteratura Maltija huwa t-tra-duzzjonijiet minn ilsna oħra ta' kitba magħrufa. Għalkemm għandna xi rumanzi u novelli maqluba għall-Malti, dawn huma ftit fin-numru